

Қазақстан Республикасындағы инфляция

Релиздың күні: 02.05.2023

Келесі релиздің күні: 01.06.2023

[1. Негізгі сәттер](#)

[2. Инфляция динамикасы](#)

[3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым](#)

[4. Глоссарий](#)

[5. Әдіснамалық түсініктемелер](#)

[6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер](#)

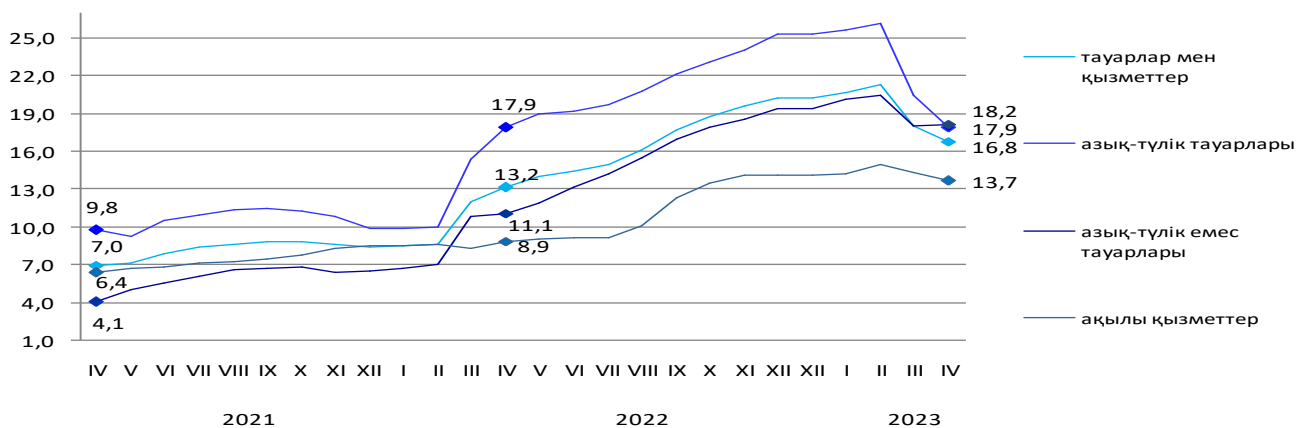
[7. Пайдалы сілтемелер](#)

1. Негізгі сәттер

2023 жылғы сәуірде Қазақстан Республикасындағы инфляция бір жылда 16,8% құрады және 1,3% баяулады (2023 жылғы наурызда – 18,1%).

Баға азық-түлік тауарларға бір жылда – 17,9% (2023 жылғы наурызда – 20,5%), азық-түлік емес тауарларға – 18,2% (2023 жылғы наурызда – 18,1%), ақылы қызметтерге 13,7% (2023 жылғы наурызда – 14,4%) өсті.

1-сурет. 2021-2023 жылдардағы Қазақстан Республикасындағы жылдық инфляция.

2. Инфляция динамикасы

Өткен жылғы сәуірмен салыстырғанда бағаның өсуі шақпақ қантқа – 51,7%, қиярға – 50,9%, консервіленген сүтке – 44,5%, күрішке – 43,9%, пиязға – 35,3%, қаймаққа – 33,5%, минералды суға – 31,4%, макарон өнімдеріне – 30,5%, тоқаш және ұннан дайындалатын өнімдерге – 30,4%, сұлы жармасына – 29,6%, ұнтақ, арпа жармасына – 28%-дан, қызанаққа – 25,7%, пастерленген сүтке 24,5% белгіленді. Бағаның төмендеуі қырыққабатқа 53,4% байқалды.

Баға деңгейі кеңсе тауарларына – 68,5%, жуғыш және тазалағыш құралдарға – 44,7%, жеке қолданылатын тауарларға – 31,7%, жиһаз және үйге қажетті заттарға – 24,5%, ыдысқа – 20,5%, құрылыс материалдарына – 18,3%, киім және аяқ киімге 16,6% өсті. Дизель отыны 34,9% қымбаттады.

Тұрғын үйді жалға алу 27,1% өсті. Баға кешенді демалыстарды ұйымдастыру қызметтеріне – 20%, шаштараздар мен жеке қызмет көрсету орындары қызметтеріне – 17,4%, қоғамдық тамақтандыру қызметтеріне – 17,2%, денсаулық сақтау қызметтеріне – 15,7%, демалыс және

спорттық іс-шаралар саласындағы қызметтерге – 15,1%, санаторийлер қызметтеріне – 15%, білім беру қызметтеріне – 14,6%, қонақ үйлер қызметтеріне 14% жоғарылады. Жолаушылар темір жол көлігі қызметтері– 26,9%, әуе көлігі қызметтері 24,2% қымбаттады.

Тарифтер қоқыс шығаруға – 22,4%, тұрғын үйді күтіп ұстауға – 19,9%, орталықтан жылытуға – 10%, электр энергиясына, ыстық суға 8,6%-дан өсті.

Өңірлер бөлінісінде 2023 жылғы сәуірде жылдық мәнде орташа республикалық деңгейден асатын инфляцияның ең жоғары деңгейі Маңғыстау облысында (19,1%), Солтүстік Қазақстан (17,9%), Павлодар (17,8%), Жетісу (17,7%), Астана қаласында, Ақмола, Батыс Қазақстан облыстарында (17,6%-дан), Ұлытау (17,5%), Ақтөбе (17%), Атырау, Қарағанды, Қостанай облыстарында (16,9%-дан) қалыптасты.

1-кесте. Өңірлерде сәуір айындағы жылдық инфляция, %

	2023	2022	2021
Қазақстан Республикасы	16,8	13,2	7,0
Абай	16,4	...	...
Ақмола	17,6	13,8	7,3
Ақтөбе	17,0	13,5	8,0
Алматы	16,0	12,4	7,0
Атырау	16,9	12,0	7,5
Батыс Қазақстан	17,6	12,2	7,0
Жамбыл	15,7	13,2	6,9
Жетісу	17,7	...	...
Қарағанды	16,9	13,5	7,2
Қостанай	16,9	12,6	7,0
Қызылорда	16,8	12,4	6,9
Маңғыстау	19,1	13,9	7,9
Павлодар	17,8	12,5	6,9
Солтүстік Қазақстан	17,9	12,7	7,1
Түркістан	15,7	15,5	7,2
Ұлытау	17,5	...	...
Шығыс Қазақстан	16,7	13,7	7,6
Астана қаласы	17,6	14,0	6,1
Алматы қаласы	16,4	13,2	6,4
Шымкент қаласы	16,0	12,5	7,0

Динамикалық кестелер:

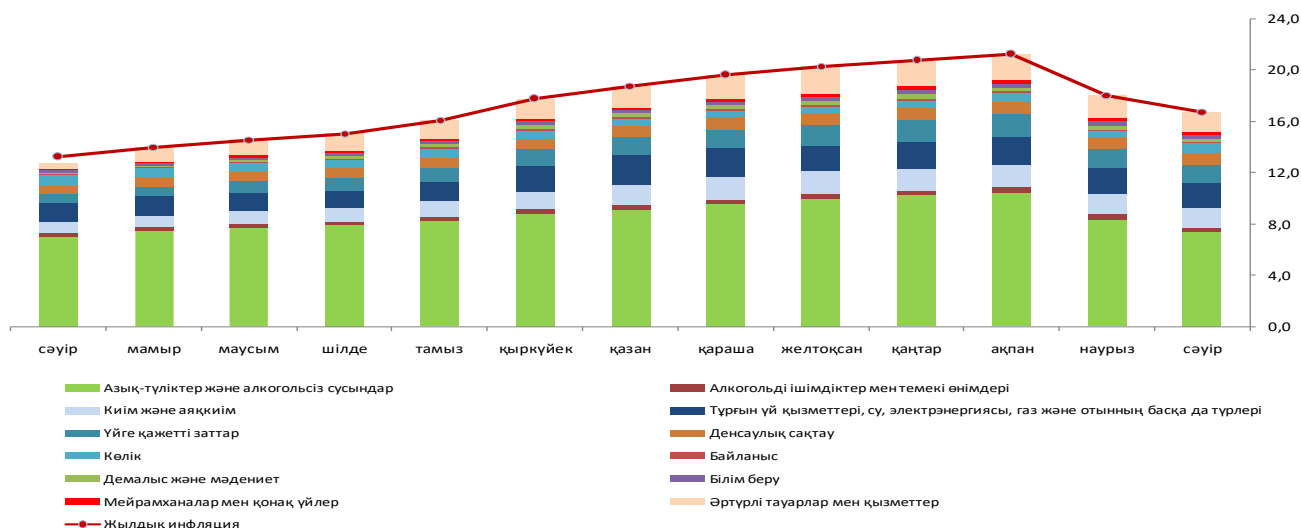
[1. 2000-2022 жылдардағы Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

[2. 1993-2022 жылдардағы өңірлер бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым

Инфляцияның жылдық деңгейіне ең үлкен үлес қосқан азық-түлік және алкогольсіз сусындар (7,4 пайыздық тармақ), тұрғын үй қызметтері (1,9 пайыздық тармақ), әртүрлі тауарлар мен қызметтер (1,6 пайыздық тармақ), киім және аяқ киім (1,5 пайыздық тармақ).

2-сурет. 2022 жылғы сәуір мен 2023 жылғы сәуір аралығында Қазақстан Республикасындағы инфляциясына тауарлардың негізгі топтарының үлесі.

Өткен жылда баға нан өнімдері мен жармаларға – 26,3%, ет және ет өнімдеріне 13,1% жоғарылады және инфляцияға 1,8 және 1,6 пайыздық тармаққа негізгі үлес қосты. Жылдық инфляцияға сүт өнімдері 26,9% қымбаттауы 1 пайыздық тармаққа, жемістер мен көкөністер (7,8%) – 0,6 пайыздық тармаққа, алкогольсіз сусындар (22,7%) - 0,5 пайыздық тармаққа үлес қосты.

ТКШ қызметтері бір жылда 15,3% қымбаттады және олардың инфляцияға үлесі 1,9 пайыздық тармақты құрады. 2023 жылғы сәуірде тұрғын үйді жалға алу өткен жылғы наурызбен салыстырғанда 27,1% жоғары болды және жылдық инфляцияға 0,7 пайыздық тармақ, тұрғын үй-жайларды жөндеу және қызмет көрсету бойынша қызметтер (16,3%) – 0,4 пайыздық тармақ үлес қосты.

2-кесте. 2023 жылғы сәуірдегі Қазақстан Республикасында жылдық инфляцияға жекелеген құрамдас бөліктерінің үлесі

Тауарлар мен қызметтер	Өсу қарқыны	Баға өсіміне салым
Азық-түлік тауарлар	17,9	7,703
Нан өнімдері мен жармалар	26,3	1,847
Ет және ет өнімдері	13,1	1,552
Сүт өнімдері	26,9	0,992
Жұмыртқа	23,7	0,264
Май және тоң май	14,9	0,334
Жемістер мен көкөністер	7,8	0,637
Қант	7,1	0,063
Алкогольсіз сусындар	22,7	0,483
Азық-түлік емес тауарлар	18,2	5,305
Киім	15,8	0,986
Аяқ киім	18,4	0,539
Жұғыш заттар	44,7	0,669
Бензин	9,9	0,231
Жеке қолдану тауарлар	31,7	0,919
Ақылы қызметтер	13,7	3,772
Тұрғын үй қызметтері, су, электрэнергиясы, газ және отынның басқа да түрлері	15,3	1,944
тұрғын үйді күтіп ұстауға төлем	19,9	0,179
тұрғын үйді жалға алу	27,1	0,665
тұрғын үй жайларды жөндеу және қызмет көрсету	16,3	0,387
суық су	3,8	0,020
ыстық су	8,6	0,033
қоқыс шығару	22,4	0,063
суды бұру	7,1	0,016
электрэнергия	8,7	0,197
Газ	2,7	0,033
тарату желілері арқылы тасымалданатын газ	2,4	0,024
сұйытылған орталықтан жылыту	3,8	0,009
қатты отын	10,0	0,123
домофон	12,9	0,215
	7,3	0,013

Бір айда баға деңгейі азық-түлік тауарларға 0,9%, азық-түлік емес тауарларға – 1,3%, ақылы қызметтерге – 0,4% өсті.

3-кесте. Бір айдағы инфляция, %

	Сәуір			
	тауарлар мен қызметтер	азық-түлік тауарлар	азық-түлік емес тауарлар	ақылы қызметтер
2018	0,4	0,6	0,4	0,2
2019	0,5	0,9	0,4	0,1
2020	0,9	1,9	0,3	0,1
2021	0,9	1,0	1,0	0,5
2022	2,0	3,1	1,2	1,0
2023	0,9	0,9	1,3	0,4

Динамикалық кесте:

[2000-2023 жылдар аралығында Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтерінің бағалары мен тарифтерінің индексі ай сайын](#)

4. Глоссарий

Инфляция – бұл халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтердің белгіленген тізіміне бағаның орташа деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін сипаттайтын көрсеткіш.

Салым – көрсеткіш бойынша пайыздық өзгерістің инфляцияның жалпы мәніне әсер ету шамасы.

5. Әдіснамалық түсініктемелер

Инфляция деңгейін сипаттайтын тұтыну бағаларының индексі халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтерге бағаның жалпы деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін көрсетеді.

Тұтыну бағаларының индексін есептеу екі көзден алынған ақпарат негізінде жүргізіледі:

- осы мақсаттар үшін арнайы іріктелген сауда нүктелерінде және қызмет көрсету орындарында оларды тікелей тіркеу арқылы жиналған бағалардың өзгеруі туралы деректер;
- халықтың нақты тұтыну шығыстарының құрылымы бөлігінде үй шаруашылықтарын зерттеу материалдары.

Бағалардың өзгеруі туралы ақпарат жинау қалалар мен аудан орталықтарының іріктемелі тобы бойынша, барлық облыс орталықтарында, республикалық маңызы бар қалаларда және астанада жүзеге асырылады. Сауда және қызмет көрсету саласының базалық кәсіпорындарын таңдау жергілікті жерлерде жүзеге асырылады. Зерттеуге әртүрлі сауда жағдайлары бар және жаппай сұранысқа ие тауарларды (қызметтерді) үнемі өткізетін кәсіпорындар ұсынылуы үшін сауданың және ақылы қызметтердің барлық түрлерінің объектілері іріктеледі.

Тұтыну бағаларын байқау және ТБИ есептеу үшін тауарлар мен қызметтер жиынтығы Қазақстанның барлық өңірлері үшін олардың бірыңғай іріктемесін білдіреді. Тауарлар мен қызметтердің тізімі 508 позициядан тұрады, оған халықтың тұтынуында ең көп үлес салмағын алатын ең өкілді түрлер кіреді.

Бағалар туралы ақпарат жинауды баға тіркеушілері тауарды (көрсетілетін қызметті) өткізу орындарында тікелей жүргізеді. Тексеру жүргізілген күні төленген тауарлардың бағасы, салықтарды қоса алғанда, бірақ оларды жеткізгені үшін қосымша алымдарды қоспағанда тіркеледі.

6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексі және туынды көрсеткіштер](#)

[Қазақстан Республикасындағы жекелеген тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің бөлшек сауда бағалары](#)

[Қазақстан Республикасындағы әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына баға индексі және орташа бағалар](#)

7. Пайдалы сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексін құру әдістемесі \(ТБИ\)](#)

["Тұтыну тауарлары мен ақылы қызметтердің бағаларын тіркеу дәптері" Ц-101 нысаны](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, сапа бойынша есеп, 2021ж.](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, "Талдау" ақпараттық-талдау жүйесі](#)

www.new.stat.gov.kz / Экономика / Баға статистикасы

Шығаруға жауапты:	Департамент директоры:	Орындаушы:	Мекен-жай:
Баға статистикасы департаменті	Қ. Жақыпбекулы Тел. +7 7172 749057	Д. Көбегенова Тел. +7 7172 749776 E-mail: d.kobegenova@aspire.gov.kz	010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министрліктер үйі, 4 кіреберіс